

X 948
ΚΟΛΟΥΘΙΑ

ἐπὶ
τῷ θαύματι τῆς τοῦ Παραλυτικοῦ
ἰάσεως ἐν τῷ ναῷ

τοῦ **ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ**

Ποιθεῖσα ὑπὸ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗ

ἐτὸς 1800

Ἐξεδόθη ἐπιμεθεῖα τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ναοῦ

Ἐν Ἀθήναις

1907

ΤΟ ΕΝ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΩ ΘΑΥΜΑ

ΚΑΙ Η ΕΠ' ΑΥΤΩ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

Τῇ ἱερᾷ μνήμῃ τοῦ ποιητοῦ τῆς
'Ακολουθίας Σπυρίδ. Τρικούπη.

Ἐν χρόνοις τῆς πατρίου ἡμῶν ἱστορίας ἐνδόξοις ἄνδρες ὑπερόχου διανοίας, ἐνίοτε ὕψιστα ἐν τῇ πολιτείᾳ ἀξιώματα κατέχοντες, ἔκρινον πρέπουσαν ἑαυτοῖς ἀσχολίαν νὰ ποιῶσι καὶ ψάλλωσιν—οὐχὶ σπανίως—ὕμνους κατασκευαστοὺς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου καὶ ἐν γένει τὴν θρησκευτικὴν μελωδίαν νὰ καλλιεργῶσιν. Ἐὰν δὲ σήμερον ἡ Ἑλληνικὴ χριστιανικὴ ὕμνωδία τοσοῦτον ὑπὸ τῶν δυναμένων νὰ κρίνωσι τὰ τοιαῦτα θαυμάζεται· ἔαν σήμερον ξένος σοφὸς ἤκιστ' ἀγαπῶν τὰ ἡμέτερα ἀναγκάζεται νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι ἐν τῇ θρησκευτικῇ ποιήσει ὁ Ἑλληνισμὸς παρήγαγεν ἀνέφικτα ἀριστουργήματα, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν τοσοῦτον διαβληθεῖσαν μεσαιωνικὴν περίοδον τῆς ἱστορίας ἡμῶν, καθ' ἣν ἡ νέα τοῦ Θεανθρώπου θρησκεία ὑπῆρξε διὰ πολλοὺς λόγους εἰς τῶν σπουδαιοτάτων ἱστορικῶν παραγόντων.

Τὴν ἱερὰν ταύτην παράδοσιν, τὴν ἀπὸ τῶν οὕτω καλουμένων βυζαντιακῶν χρόνων ἀπορρέουσαν, διεφύλαξαν ζηλοτύπως οἱ Ἕλληνες τῆς τουρκοκρατουμένης πλέον πατρίδος καὶ δὲν ἔπαυσαν βεβαίως ν' ἀσχολῶνται εἰς τὴν ποίησιν ὕμνων θρησκευτικῶν ὀνομαστοὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἄνδρες. Ἐννοεῖται, ὅτι ἐν χρόνοις ζόφου πνευματικοῦ, «ὅτε αἱ Μοῦσαι ἐσιώπων καὶ νύξ δουλικὴ εἰς τὴν γῆν τῆς Ἑλλάδος ἤπλωτο», ἡ τοῦ θεοῦ λατρεία, ὅσον δῆποτε διάπυρος καὶ ἂν ἦτο, δὲν ἠδύνατο εὐκόλως νὰ γεννήσῃ Ῥωμανοὺς

καὶ Σεργίους. Ἐν τούτοις καὶ τότε ὁ Ἕλλην δὲν ἐλησμόνει τὰ πάτρια καὶ παρὰ πᾶσαν ἀδυναμίαν ἐδείκνυε τοῦλάχιστον διὰ τῶν ἐξεχόντων πνευμάτων, ὅτι ἐθεώρει καθήκον ἑαυτοῦ νὰ συνεχίσῃ ἔργον ἱερὸν, ὅπερ πλὴν τῆς θρησκείας ἐπέβαλλεν εἰς αὐτὸν καὶ ἡ παρήγορος ἐν τῇ δουλείᾳ ἀνάμνησις ἐνδόξων αὐτοκρατόρων, πρὸς ὧν τοῦ πεπτωκότος θρόνου τὴν ἀναστήλωσιν δὲν ἔπαυσε ποτὲ μετ' ἐλπίδων νὰ προσατενίσῃ.

Τῆς συναισθήσεως τοῦ καθήκοντος τούτου ἐκδήλωσις πρέπει νὰ θεωρηθῇ καὶ ἡ προκειμένη Ἀκολουθία, ποίημα ἀνδρὸς ἀληθῶς ὑπερόχου. Εἵκοσιν ἔτη πρὸ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγώνος (1), οὗτις ἐγένετο σπουδαῖος μέτοχος καὶ περιώνυμος ἀφηγητής, ὁ **Σπυρίδων Τρικούπης** ἐτάνυσε τῆς ζωῆς αὐτοῦ φυλακίσιας τὰς πτέρυγας, ἵνα δοξάσῃ τὸν Θεὸν καὶ τὸν θαυματουργὸν αὐτοῦ Ἅγιον Σπυρίδωνα διὰ περιφανὲς θαῦμα γενόμενον ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ κατὰ τὴν νύκτα τῆς 26ης πρὸς τὴν 27ην Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους ἐκείνου.

Εἶναι λυπηρόν, ὅτι ὀλίγα πάλιν διατηρεῖ ἡ μνήμη τῶν γεροντοτέρων περὶ τοῦ γενομένου θαύματος, ὅπερ συνετάραξεν ὅλην τὴν τοῦ Μεσολογγίου πόλιν καὶ τὰ περίχωρα καὶ προεκάλεσε τὴν ὑπὸ τοῦ Σ. Τρικούπης ποίησιν τῆς προκειμένης Ἀκολουθίας (2). Πάνθ' ὅσα κατέστη δυνατόν νὰ συλλεχθῶσιν εἴτε ἐκ τῆς Ἀκολουθίας αὐτῆς εἴτε ἐκ διηγήσεων διαφόρων, εἶναι τὰ ἑξῆς. Κατὰ τὸν ἐσπερινὸν τῆς ἑορτῆς τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου ἔφερον εἰς τὸν ἐν Μεσολογγίῳ ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος—ὃν ὡς πολιοῦχον σχεδὸν τιμῶσιν οἱ κάτοικοι—χωρικόν τινα νεανίαν παράλυτον, οὗτις τὸ ὄνομα, τὴν οἰκογένειαν, τὴν γενέτειραν οὐδεὶς πλέον γινώσκει. Ὁ παράλυτος διενυκτέρευσε ἐν τῷ ναῷ πρὸ τῆς εἰκόνος τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, ὡς λέγει ἡ Ἀκολουθία. Ὁρθρου δὲ βαθεὸς ἐπεφάνη εἰς αὐτὸν ὁ Ἅγιος κατ' ὄναρ ὑφ' ἣν μορφήν ἦτο ἐν τῇ εἰκόνι καὶ ἔδωκεν

(1) Ἡ χρονολογία δὲν εἶναι τελείως ἀκριβής.

(2) Μικρὸν μέρος αὐτῆς ἐποιήθη ὑπὸ ἄλλου.

αὐτῷ τεμάχιον προσφοράς. Ὁ παράλυτος ἔφαγε τοῦτο, μεθ' ὃ ἀφυπνισθεὶς εὐρέθη ὑγιῶς ἔχων. Ὁ ἱαθεὶς παράλυτος παρέμεινε ἐν τῷ ναῷ μέχρι πρωίας, ὅτε προσήλθον οἱ τοῦ ναοῦ καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι καὶ εὗρον τὸν χθὲς παράλυτον ὑγιῶς ἔχοντα.

Ἐπὶ τῷ θαύματι τούτῳ καθιερώθη ἔκτοτε κατὰ παράδοσιν νὰ γίνηται ἐν τῷ εἰρημένῳ ναῷ πανήγυρις, ψάλλεται δὲ μέχρι σήμερον κατ' αὐτὴν ἐν τῷ ναῷ τούτῳ ἀντὶ τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ἡ προκειμένη. Εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ δηλωθῇ, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὴν ἀοίδιμος ἀνὴρ μετὰ πλήρους γνώσεως τῶν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καθεστώτων—ἅτινα δὲν ἀπαξιούσι νὰ μανθάνωσιν οἱ ἀληθῶς μεγάλοι ἄνδρες—συνυφαίνει τεχνηέντως μετὰ τῶν πρὸς τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα ὕμνων διὰ τὸ θαῦμα καὶ τὰ πρὸς τὸν ἑορταζόμενον Πρωτομάρτυρα ἐγκώμια καὶ τὰς προσηκούσας ᾠδὰς πρὸς τὸν ἐνανθρωπήσαντα Σωτῆρα τοῦ Κόσμου, οὗτις ἡ κατὰ σάρκα γέννησις εἶναι ἡ μεγάλη τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἑορτή.

Ἡ Ἀκολουθία αὕτη διετηρεῖτο μέχρι σήμερον χειρόγραφος ἐν τῷ ἐν Μεσολογγίῳ ναῷ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος. Ὁ ναὸς οὗτος ἀνοικοδομούμενος τώρα μεγαλοπρεπῆς—βραδέως δυστυχῶς καὶ κατ' ὀλίγον δι' ἑλλειψιν πόρων—κεῖται ἐν τῇ αὐτῇ θέσει, ἐν ᾗ καὶ ὁ πάλαιος μικρὸς ναὸς, ἐν ᾧ ἐπετελέσθη τὸ θαῦμα καὶ ἐξ οὗ βραδύτερον μετὰ θερμὴν πρὸς τὸν Ὑψιστον δέησιν ἐξώρμησαν οἱ ἀοίδιμοι μαχηταί, οἵτινες ἐπεχείρησαν τὴν ἥρωικὴν ἀείμνηστον ἐξοδόν. Ἐπεβάλλετο δέ, ἵα τοιαύτη Ἀκολουθία καὶ δι' ἑαυτὴν καὶ διὰ τὸν ποιητὴν μὴ μὲν εἰς στενὸν μόνον κύκλον ἀναγνωστῶν καὶ ἀκροατῶν γνωστή. Διὸ καθήκον ἱερὸν ἐπιτελοῦσι τοῦ ναοῦ τούτου οἱ Κοι Ἐπίτροποι Σ. Στάϊκος, Σ. Ἀναγνωστόπουλος, Π. Καρβούνης καὶ Γ. Ἀμπαδογιάννης ἐκδίδοντες αὐτὴν σήμερον διὰ τοῦ τύπου.

Ἐν Μεσολογγίῳ 16 Νοεμβρίου 1907.

Κωνστ. Ν. Γιαννοῦτσος.

**Ἀκολουθία ψαλλομένη ἐν Μεσολογγίῳ τῇ κζ'.
Δεκεμβρίου, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἰάσεως
παραλύτου ἐν τῷ ναῷ
τοῦ θαυματοδρύτου Σπυρίδωνος.**

Πόνημα Σπυρίδωνος Τρικούπη τοῦ ἐκ Μεσολογγίου·
τὰ δὲ Ἀπόστιχα καὶ Καθίσματα ποίημα Γερμανοῦ Καρούδου
τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας.

Ἐσπέρας μετὰ τὴν συνήθη στιχολογίαν τὸ Μακάριος
ἀνήρ· εἰς τὸ Κύριε, ἐκέκραξα ἰσιῶμεν σίχ. ζ'. καὶ ψάλ-
λομεν Προσόμοια τοῦ Σπυρίδωνος.

Ἦχος α'. Τῶν οὐρανίων Ταγμάτων.

Ταῖς ἀρεταῖς διαπρέψας τὸ ἐνιαῖον τρανῶς, τῆς τριση-
λίου αἰγλῆς ἐν Συνόδῳ πανσέπτῳ, ἐκήρυξας, Σπυρίδων,
καὶ τὸν Υἱόν, τῷ Πατρὶ ὁμοούσιον, τὸν εὐδοκία τοῦ φύ-
σαντος ἀπαθῶς, ἐκ Παρθένου βρεφουργούμενον.

Ω· ἀρωμάτων φιάλαι αἱ σιαγόνες σου, μυρεψικῶς κίρ-
νῶσαι, τὰς ἰάσεις, θεόφρον, ἐνθέως συγκαλοῦσιν ἐν τῷ
ναῷ εἰς ὁσμὴν τῶν θαυμάτων σου, τοὺς αἰτουμένους, θεό-
ληπτε, ἐκτενῶς, θεῖαν χάριν τῶν ἰάσεων.

Επιφανεῖς παραλύτῳ κατ' ὄναρ ὄρθριος, τῇ τοῦ Πρω-
τάθλου μνήμῃ, ἐν ναῷ σου ἀγίῳ, συνέσφιγξας, Σπυρίδων,
ὑπερφυῶς· διὸ ἄγοντες, ἔνδοξε, τοῦ ἱαθέντος τὴν μνήμην
χαρμονικῶς, ἐτῆσίως εὐφημοῦμέν σε.

Εἶτα τοῦ Στεφάνου, ἡχος δ'.

Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν.

Τῇ τοῦ Πνεύματος χάριτι, λαμπρυνθεὶς τὴν διάνοιαν, τῇ μορφῇ ὡς Ἄγγελος, ὤφθη, Στέφανε, διαδοθείσης τῷ σώματι, τῆς ἐνδον λαμπρότητος, καὶ τὴν αἴγλην τῆς ψυχῆς, φανερούσης τοῖς βλέπουσι· δι' ἧς ἔτυχες, καὶ φωτὸς θεωρίας, οὐρανῶν σοι, παραδόξως ἀνοιγόντων, ἀρχὴ Μαρτύρων καὶ καύχημα.

Ως βαθμῖδες καὶ κλίμακες, πρὸς οὐράνιον ἄνοδον, αἱ τῶν λίθων νιφάδες σοὶ γεγονάσιν· ὧν ἐπιβαίνων τεθέσταις ἐστῶτα τὸν Κύριον, τοῦ Πατρὸς ἐκ δεξιῶν, σοὶ ὁμῶντιμον στέφανον, προτεινόμενον, δεξιᾷ ζωφόρῳ· οὐ πλησίον, ὡς καλλίνικος παρέστης, καὶ Ἀθλητῶν ἀκροθίνιον.

Εν σημείοις καὶ τέρασιν, ἀπαστράπτων καὶ δόγμασι, παρανόμων ἐσθесας τὸ συνέδριον· καὶ ὑπ' αὐτῶν ἀναιρούμενος, καὶ λίθοις βαλλόμενος, ὑπὲρ τῆς τῶν φονευτῶν, σὺ προσηγχοῦ ἀφέσεως, ἐκμιμούμενος, τὴν φωνὴν τοῦ Σωτήρος· οὐ εἰς χεῖρας ἐναπέθου σου τὸ πνεῦμα, τὸ ἱερώτατον, Στέφανε.

Δόξα, τοῦ Πρωτομάρτυρος, ἡχος β'. Ἀνατολίου.

Τῷ βασιλεῖ καὶ δεσπότῃ τοῦ παντός, τεχθέντι ἐπὶ γῆς, Στέφανος ὑπέρλαμπρος προσφέρεται, οὐκ ἐκ λίθων τιμίων κατεσκευασμένος, ἀλλ' ἐξ οἰκείων αἱμάτων διηθηθισμένος. Ἀλλ', ὦ φιλομάρτυρες, δεῦτε, τὰ τῶν ἁσμάτων ἄνθη δρεφάμενοι, τὰς κεφαλὰς ἀναδησώμεθα, καὶ τοῖς ὕμνοις ἀναμέλποντες, εἰπώμεν· Ὁ σοφία καταγλαίσθεις, καὶ χάριτι τὴν ψυχὴν, Πρωτομάρτυς Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, αἰτῆσαι ἡμῖν εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς, ὁ αὐτός.

Μέγα καὶ παράδοξον θαῦμα τετέλεσται σήμερον! Παρθένος τίκτει, καὶ μήτρα οὐ φθείρεται. Ὁ Λόγος σαρκοῦται, καὶ τοῦ Πατρὸς οὐ κεχώρισται. Ἄγγελοι μετὰ ποιμένων δοξάζουσι, καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτοῖς ἐκβοῶμεν· Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη.

Εἴσοδος. Τὸ Φῶς ἱλαρόν.

Τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα.

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, καὶ εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὔρε σοφίαν· καὶ θνητός, ὃς οἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι ἢ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου θησαυρούς· τιμιώτερα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν· οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὐγνώστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτήν· πᾶν δὲ τίμιον, οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. Ἐκ γὰρ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Τοιγαροῦν ἀκούσατέ μου, ὦ τέκνα· σεμνὰ γὰρ ἐρῶ· καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει. Αἱ γὰρ ἐξοδοὶ μου ἐξοδοὶ ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς, καὶ προίεμαι ἐμὴν φωνὴν ἰίοις ἀνθρώπων· Ὅτι ἐγὼ ἡ Σοφία κατεσκεύασα βουλὴν καὶ γνῶσιν καὶ ἐννοίαν, ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Ἐμοὶ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια, ἐμοὶ φρόνησις, ἐμοὶ δὲ ἰσχύς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρίσκουσι χάριν. Νοήσατε τοίνυν, ἄκακοι, πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἐνθεσθε καρδίαν. Εἰσακούσατέ μου καὶ πάλιν· σεμνὰ γὰρ ἐρῶ· καὶ ἀνοίγω ἀπὸ χειλέων ὁρθά· Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ λάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου· οὐ-

δὲν ἐν αὐτοῖς σχολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες. Πάντα εὐθέα ἐστὶ τοῖς νοοῦσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γινώσιν. Διδάσκω γὰρ ὑμᾶς ἀληθῆ, ἵνα γένηται ἐν Κυρίῳ ἡ ἐλπίς ὑμῶν, καὶ πλησθῆσθε πνεύματος.

Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα.

Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται. Χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἐπίστανται χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν καταστρέφεται. Ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον Κυρίου, στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ. Οὐδ' ἐὰν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν. Τελειότης εὐθέων ὁδηγήσει αὐτούς, καὶ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτούς. Οὐκ ὠφελήσει ὑπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἀπὸ θανάτου. Ἀποθανὼν δίκαιος ἔλιπε μετὰ μελόν· πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια. Δικαιοσύνη ἀμώμου ὀρθοτομεῖ ὁδούς, ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικίᾳ. Δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς, τῇ δὲ ἀβουλίᾳ ἀλίσκονται παράνομοι. Τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου, οὐκ ὄλλυται ἐλπίς· τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὄλλυται. Δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβής. Ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις, αἰσθησις δὲ δικαίων εὖδοξος. Ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρθωται πόλις, καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα. Ἐν εὐλογίᾳ εὐθέων ὑψωθήσεται πόλις, στόματι δὲ ἀσεβῶν κατασκαφήσεται. Μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεὴς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα.

Δίκαιος, ἐὰν φθάσῃ τελευτήσῃ, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. Γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μετρήσεται. Πολλὰ δὲ ἐστὶ φρόνησις ἀνθρώποις καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀκηλίδωτος. Εὐάρεστος Θεῷ γενόμενος ἡγα-

πήθη· καὶ ζῶν μεταξὺ ἀμαρτωλῶν μετετέθη. Ἠρπάγη, μὴ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ. Βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλὰ, καὶ ῥεμβασμός ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον. Τελειωθείς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Στίχον Στιχηρὰ τοῦ Στεφάνου καὶ ἀμφοτέρων ἤχος πλ. α'.

Χαίροις ἀσκητικῶν.

Χαίρει ὁ τῶν Ἀγγέλων χορὸς, καὶ φιλεόρτων ὀρθοδόξων ὁμήγυρις, τῇ μνήμῃ σου· Πρωτομάρτυς, ὡς παθημάτων Χριστοῦ, καθορῶντες πρῶτον διανύσαντα, ἀνδρείως τὸν δίαυλον, καὶ τὸν στέφανον ἄραντα, τῆς βασιλείας, καὶ τῆς ἀνω λαμπρότητος, ὃν ὑπέσχετο, τοῖς αὐτὸν ἀγαπήσασιν· οὕτω καὶ κατὰ μίμησιν, πιοῦσι ποτήριον, Σταυροῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ πάθους, συγκοινωνοῖς χρηματίσασι, Χριστὸς ὁ Παντάναξ· ὃ πρεσβεύειν μὴ ἐλλείπῃς ὑπὲρ τῶν δούλων σου.

Στίχ. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν.

Πλήρης τῶν ἀρετῶν γεγονώς, καὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς χάριτος, Στέφανε θεόφρον, κατηξιώθης, ἀναφανδὸν κατιδεῖν, τὸν Χριστὸν ἐστώτα τοῦ Γεννήτορος, Ἰῶν ὡς συνάναρχον, καὶ αὐτῷ ὁμοούσιον, ἐν δεξιοῖς τε, σὺν αὐτῷ βασιλεύοντα καὶ προτείνοντα, σοὶ ὁμώνυμον στέφανον· ὃν περ ἀναδησάμενος, καὶ δόξης πληρούμενος, μετεκομίσθης προσφόρως, εἰς οὐρανοὺς συνδοξάζεσθαι, αὐτῷ καὶ πρεσβεύειν, ἰλασμόν ἡμῖν δοθῆναι, καὶ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ.

Δεῦρο τῶν Αἰτωλῶν ἡ πληθὺς, Μεσολογγίῳ ἄθροισθεῖσα εὐφράνθητι, τῇ μνήμῃ τοῦ ἱαθέντος, ἐν τῷ ναῷ θαυμαστώσ, Ἱεράρχου Θεοῦ τοῦ Σπυρίδωνος· ἐόρτασον δὲ ὁμοῦ καὶ Πρωτομάρτυρος αἵσιον, καὶ παιδροτάτην, τοῦ Στεφάνου πανήγυριν, ἣ ἐγένετο παραλύτου ἡ ἴασις, ὅπως εὖρωμεν πρέσβεας, αὐτοὺς πρὸς τὸν Κύριον, καὶ τῇ ἀγρύπνῳ πρεσβείᾳ, τῶν ἀμφοτέρων ρυόμενοι, κινδύνων παντοίων, μεγαλύνωμεν ἀπαύστως, τὸν πάντων Κύριον.

Δόξα, τοῦ Στεφάνου, ἦχος πλ. β'. Ἀνατολίου.

Πρῶτος ἐν Μάρτυσιν ἐδείχθης, καὶ ἐν Διακόνοις, Στέφανε μακάριε· τῶν ἀθλητῶν τὸ ἐγκαλλώπισμα, τῶν πιστῶν τὸ καύχημα, ἡ δόξα τῶν δικαίων. Τοὺς τὴν σεπτὴν σου ἐορτάζοντας μνήμην αἰτῆσαι, ὡς παριστάμενος τῷ θρόνῳ Χριστοῦ τοῦ παντάνακτος, τῶν πταισμάτων ἱλασμὸν λαβεῖν, καὶ βασιλείας οὐρανῶν ἀξιωθῆναι.

Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς, ὁ αὐτός.

Χορεύουσιν Ἄγγελοι πάντες ἐν οὐρανῷ, καὶ ἀγάλονται σήμερον· σχιρτᾶ δὲ πᾶσα ἡ Κτίσις, διὰ τὸν γεννηθέντα ἐν Βηθλεὲμ Σωτῆρα Κύριον· ὅτι πᾶσα πλάνη, τῶν εἰδώλων πέπαυται, καὶ βασιλεῦει Χριστὸς εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἀπολυτίκιον, ἦχος α'. Τῆς Συνόδου τῆς πρώτης.

Δόξα, ἦχος δ'.

Βασίλειον διάδημα ἐστέφθη σὴ κορυφή, ἐξ ἄθλων ὧν ὑπέμεινας, ὑπὲρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, Μαρτύρων πρωτόαθλε·

σύ γὰρ τὴν Ἰουδαίων, ἀπελέγξας μανίαν, εἶδές σου τὸν Σωτῆρα, τοῦ Πατρὸς δεξιόθεν. Αὐτὸν οὖν ἐκδυσώπει αἰεὶ, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν, ὁ αὐτός. Ἡ γέννησίς σου. Τὰ αὐτὰ καὶ

Εἰς τὸν Ὀρθρον

Μετὰ τὴν α' στιχολογίαν Κάθισμα τοῦ Στεφάνου, ἦχος α'.

Ο πρῶτος Διακόνων καὶ Μαρτύρων Πρωτόαθλος, πρωτοτόχου Ἐκκλησίας τὸ ἀνάθημα σήμερον προσφέρεται προθύμως τῷ Χριστῷ, ἀνδρείως κατασχύνας τοὺς ἐχθρούς· διὰ τοῦτο καὶ ἀγγέλων τοῖς χοροῖς, συμφάλλει νῦν γηθόμενος· Δόξα τῇ εὐδοκίᾳ σου, Χριστέ, δόξα τῇ εὐσπλαγχνίᾳ σου, δόξα τῇ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, Λόγε, συγκαταβάσει σου.

Δόξα, τοῦ Σπυρίδωνος, ὁ αὐτός.

Τὸν τάφον σου, Σωτήρ.

Σπυρίδων, ὁμίλεις, τῇ νεκρᾷ ὥσπερ ζώσῃ, καὶ ὄφιν εἰς χρυσοῦν, μεταβάλλεις καὶ πάλιν, ἡλίου κατάφλεξιν, ἐν καιρῷ θέρους ἔλυσας, μεταθέμενος εἰς δροσισμὸν τὸ καυσῶδες, καταψυχόν σου τὴν κεφαλὴν, Ἱεράρχα, ὦ χάρις τοῦ πνεύματος!

Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς, ὁμοιον.

Εν φάτνῃ δι' ἡμᾶς, τῶν ἀλόγων ἐτέθης, μακρόθυμε Σωτήρ, νηπιᾶσας βουλήσει· ποιμένες δέ σε ὕμνησαν, μετ' ἀγγέλων κραυγάζοντες· Δόξα, αἰνεσις, τῷ ἐπὶ γῆς γεννηθέντι, καὶ ὑψώσαντι, τῶν γηγενῶν τὴν οὐσίαν, Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν.

Μετὰ τὴν β'. στιχολογίαν Κάθισμα τοῦ Σπυρίδωνος, ἤχος α'.

Τὸν τάφον σου, Σωτήρ.

Ενίσχυσε σαφῶς, ἐντελής ἐν σοὶ χάρις, ἐκήρυξας λαμπρῶς, τὸν ἐν σοὶ Θεὸν ὄντα· διὸ καὶ καθ' ὁμοίωσιν γεγενῆσθαί σε ἔγνωμεν, πρῶτον, ἄκακον, καὶ κατὰ χάριν οἰκεῖον, τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, θεῖτε Σπυρίδων παμμάκαρ, ποιμένων πανάριστε.

Δόξα, τοῦ Στεφάνου, ἤχος δ'.

Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Κατεπλάγησαν, σοφέ, πάντες ἀγγέλων οἱ χοροί, καθορῶντές σε τρανῶς, ὁμολογοῦντα τὸν Χριστόν, καὶ τὴν παράνοϊαν ἀπελέγχοντα τῶν Ἰουδαίων· ἄνωθεν διό, ἐπαξίως τὴν σὴν, ἐστέψαντο λαμπρῶς, κορυφήν, ἱερέ, πρῶτε Μαρτύρων, δόξα καὶ ἀγλαΐσμα καὶ Ἐκκλησίας ἐδραΐωμα· πιστῶς σου ὄθεν, τιμῶμεν μνήμην, αἶνον Θεῷ ἀναπέμποντες.

Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς, ὅμοιον.

Ο ἀχώρητος παντί, πῶς ἐχωρήθη ἐν γαστρί; ὁ ἐν κόλποις τοῦ Πατρὸς, πῶς ἐν ἀγκάλαις τῆς Μητρὸς; πάντως ὡς οἶδεν, ὡς ἠθέλησε καὶ ὡς ἠυδόκησεν· ἄσαρκος γὰρ ὢν, ἐσαρκώθη ἐκόν· καὶ γέγονεν ὁ Ὡν, ὁ Οὐκ ἦν δι' ἡμᾶς· καὶ μὴ ἐκστὰς τῆς φύσεως, μετέσχε τοῦ ἡμετέρου φυράματος. Διπλοῦς ἐτέχθη, Χριστός, τὸν ἄνω, κόσμον θέλων ἀναπληρῶσαι.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον Κάθισμα ἀμφοτέρων, ἤχος πλ. δ'.

Τὴν σοφίαν καὶ λόγον.

Παραλύτου. ἰάσεως θαυμαστῆς, τὴν ἐτήσιον μνήμην

χρεωστικῶς, τελέσωμεν ἅπαντες, φιλεόρτων ὁμήγυρις, καὶ ἐν ναῷ ἁγίῳ, πιστῶς ἀθροιζόμενοι, τὸν Ἱεράρχην ὄντως, καὶ μέγαν Σπυρίδωνα, ἅμα τῷ Στεφάνῳ, πρωτομάρτυσι θείοις, φαιδρῶς καταστέψωμεν, ἱεροῖς τε ἐν μέλεσιν· ὅπως τούτων πρεσβείαις, ἀμφοτέρων ρυόμενοι, παντοδαπῶν ἀναγκῶν τε καὶ θλίψεων, δόξαν ἀναπέμπωμεν Θεῷ, τῷ δοξάσαντι τούτους, κόσμῳ τοῖς θαύμασι.

Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς, ὁ αὐτός.

Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς.

Αγαλλιᾶσθω οὐρανός, γῆ εὐφραινέσθω, ὅτι ἐτέχθη ἐπὶ γῆς ὁ Ἄμνός τοῦ Θεοῦ, παρέχων τῷ κόσμῳ τὴν ἀπολύτρωσιν. Ὁ Λόγος, ὁ ἐν τοῖς κόλποις ὢν τοῦ Πατρὸς, προήλθεν ἐκ τῆς Παρθένου ἄνευ σποράς· ἐν οἷ Μάγοι ἐξίσταντο, ὀρῶντες ἐν Βηθλεέμ, τικτόμενον ὡς νήπιον, ὃν δοξάζει τὰ σύμπαντα.

Οἱ Ἀναβαθμοί, τὸ α'. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἤχου.

Προκείμενον· Θχυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.

Στίχ. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθχυμάστωσεν ὁ Κύριος.

Τὸ Πᾶσα πνοή· Εὐαγγέλιον τοῦ Σπυρίδωνος.

Ὁ μὴ εἰσπερχόμενος διὰ τῆς θύρας.

Ὁ Ν'. Δόξα, Ταῖς τοῦ ἀθλοφόρου

Καὶ νῦν, Ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεός, καὶ ψάλλομεν τὸ παρὸν ἰδιόμελον·

ἤχ. πλ. β'.

Πατέρων ἀγλαΐσμα, Σπυρίδων σοφέ καὶ ἀκροθίνιον, τῇ τῶν θαυμάτων σου αἵγλῃ, τῆς οἰκουμένης φωτίζων τὰ πέπρατα, καὶ τῆς Ἀρείου λύσσης καθαιρέτης φανείς, τὸν Σωτῆρα ἰκέτευε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου καὶ τὰ λοιπά.

Ὁ κανὼν τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν Εἰρμῶν εἰς δ'. καὶ ὁ
παρῶν τῶν ἀγίων εἰς δ'.

Ῥδὴ α'. ἦχος α'. Χριστὸς γεννᾶται.

Ἀκτῖσι θείας ἐλλάμπειας, καὶ φέγγει νοητῷ ἀπαστρά-
πτοντες, διασκεδάσατε δέομαι, ἀχλὺν ἐπιπροσθοῦσάν μου
τῷ νοί, ἵνα γηθοσύνης τῶν σῶν ὕμνων νῦν κατάρξαιμι.

Τῇ παντευχίᾳ τοῦ Πνεύματος, σαυτὸν καταφραζάμενος,
Στέφανε, ἐπαποδύσω τὸ στάδιον, καὶ τρόπαιον ἀράμενος,
κατ' ἐχθρῶν, στέφος ἐχομίσω, ἐκ τοῦ ἐπ' ἐσχάτων ἐπὶ γῆς
φοιτήσαντος.

Χορεῖαν δευτέ στησώμεθα, ἐφύμνια δεκτὰ ἐκτιννύοντες,
τῷ νεκροζῶντι Σπυρίδωνι· ζόφον γὰρ νοσημάτων ἀποσοθῶν,
ἴασιν δωρεῖται, ἐν ὀνείρῳ παραλύτῳ ὀπτανόμενος.

Θεοτοκίον.

Ἐπὶ ἐλπίδι θεώσεως, Ἀδάμ τῇ συμβουλίᾳ τοῦ ὄφως,
ὑποκλαπείς ἐξωστράχισται ἐκ τῆς τρυφῆς, ἀρὰ καθυποβλή-
θεις· αὖθις δὲ εἰσῆχται, ὑπόδυντος μήτραν τοῦ Χριστοῦ
ἀπείρανδρον.

Καταβάσις· Χριστὸς γεννᾶται.

Ῥδὴ γ'.

Τὰς παραφυάδας, προθελύμνους Ἀρείου ἀνέσπασας, καὶ
τὴν ἐν σοὶ ἐμπιστευθεῖσαν, τοῦ Χριστοῦ φυτουργίαν, εὐδο-
κία θείας χάριτος καλλιεργήσας, Σπυρίδων σοφέ, πάμφορον
ἀπέδωκας.

Γεηροῦ σαρκίου ἀφειδήσας στερρῶς πρὸς τὰ σκάμματα,
στεφανηφόρε, ἡτομόλεις, σεαυτὸν ἱερεῖον Χριστῷ ἐθελόθυ-
τον, Πρωτόαθλε, τῷ ἐκ Παρθένου τεχθέντι σαρκὶ καλλιερη-
σόμενος.

Τῇ τοῦ παραλύτου, λιτανείᾳ θερμῇ ἐπικλόμενος, ἐκτά-

δην προκυλινδουμένου, τῆς σεπτῆς σου εἰκόνας, ἰάσω, Σπυ-
ρίδων ἅγιε, ὀρθριος κατ' ὄναρ ἐπιφανείς, μνήμη Πρωτομάρ-
τυρος.

Θεοτοκίον.

Ρύπον τοῦ Γενάρχου ἐκκαθάρας Χριστὸς προελόμενος
ἀνεκφοιτήτως τῶν πατρῶν, ἐπεδήμησε κόλπων, θείου
συνεργείᾳ πνεύματος, οὐσιωθείς ὡς οἶδε τὸ καθ' ἡμᾶς, ἐξ
ἀγνῆς θεόπαιδος.

Κάθισμα τοῦ Στεφάνου, ἦχος α'.

Τὸν τάφον σου, Σωτήρ.

Ἀπόστολε Χριστοῦ, Διακόνων ὁ πρῶτος, Πρωτομάρτυς
σοφέ, τῶν Μαρτύρων ἀκρότης, ὁ κόσμου τὰ πέρατα, ἀγιά-
σας τοῖς ἀθλοῖς σου, καὶ τοῖς θαύμασι, ψυχὰς ἀνθρώπων
λαμπρύνας, τοὺς τιμῶντάς σε, ῥῦσαι παντοίων κινδύνων,
πανεύσημε Στέφανε.

Δόξα, τοῦ Σπυρίδωνος, ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Ὅφιν μετέβαλες εἰς χρυσόν, ἅγιε, καὶ ταῖς τῶν λόγων σου,
νευραῖς ἀπέπνιξας, τὸν δυσσεβῆ καὶ πονηρὸν Ἀρείον, Θεο-
φόρε· βασιλεῖ δὲ γέγονας, ἰατρός, πανασίδιμε, καὶ νεκροὺς
ἐξήγειρας, δαίμονάς τε, ἀπήλασας· διό σου συνελθόντες
ὑμνοῦμεν, Ἱεράρχα, τὴν μνήμην τὴν πάντιμον.

Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς, ὅμοιον.

Θαῦμα παράδοξον, γέγονε σήμερον· ὁ γὰρ Σωτὴρ ἡμῶν,
ἐν τῷ σπηλαίῳ σαρκί, ὤφθη ἐκ Παρθένου δι' ἡμᾶς, καθὼς
αὐτὸς ἐπίσταται· Μάγοι μετὰ δώρων δέ, ὡς βασιλεῖ προσε-
κύνησαν, ποιμένες μετ' ἀγγέλων τε, ἐδοξολόγουν αὐτῷ·
μεθ' ὧν καὶ ἡμεῖς βοῶμεν αὐτῷ· Δόξα τῷ δι' ἡμᾶς ἐναν-
θρωπήσαντι.

Ῥδὴ δ'. Ράβδος ἐκ τῆς ῥίζης.

Πνεύματος ἡ χάρις ἐπὶ σοὶ ἐσχήνωσε, στερρεῖ ἀθλητά, δο-

μησαμένη αἰθέριον ἀρετῶν, τὸ πάνσεπτόν σου σκῆνος· διὸ τὸν σπαργάνοις ἐνειλούμενον κηρύξας Θεόν, τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἔτλης θάνατον.

Κατηγλαῖσμένος τὴν ψυχὴν αὐγάσματι ἀδύτου φωτός, καπὶ τὰ ἐνθεα σκηνώματα, ἐνδόξως χοροβατῶν, τοὺς τὴν σὴν φωτοφόρον μνήμην ἐν χαρᾷ ἐπιτελοῦντας, αἴγλη θεο-λαμπεῖ, Στέφανε σοφέ, καταλάμπρυνον.

Ἐκ τῆς πλουτοδότιδος πηγῆς, τῶν θείων δωρεῶν κρουνοὺς, τῶν ἰάσεων ἀρυσάμενος Σπυρίδων θαυματουργέ, προ-χέεις τοῖς ἐπ' ἄμφω φλογμῷ νοσημάτων ἐκτακεῖσι, προ-φθάνων ἀπανταχοῦ τοῖς ἐν πίστει ἐπικαλουμένοις σε.

Θεοτοκίον.

Θ Πατρὶ συνάναρχος Ἰῴς, συγκαταβάς τῷ γένει βροτῶν, βροτείαν φύσιν ἀνεκαίνισεν Ἀδὰμ τῇ παρακοῇ, παλαιωθεῖ-σαν πάλαι, βουλήσει μετασχὼν ἐκουσία, φυράματος χοίκοῦ, καὶ ἀποθεώσας τὸ πρόσλημμα.

Ὡδὴ ε'. Θεὸς ὢν εἰρήνης.

Ἀπλότητος πάλαι, ὁ πρῶτος Ἀδὰμ, γυμνωθεὶς Παρα-δείσου ἐξώκισται, φθορᾷ δὲ καθυπέβληται, ἀκήρατος προῶν, σὺ δὲ ταύτην φορέσας, εἰσώκισαι, παμμάκαρ· σῶμα δέ σου σήψεως, ἀνώτερον πάσης διέσωσται.

Δύναμιν ἐξ ὕψους, ἐπιπνοίᾳ τρανῶς, ἐνδυσάμενος, Μάρτυς τοῦ Πνεύματος, ἐξήστραψας ὡς ἄγγελος, θεαρχικῇ μορφῇ καὶ στεντορείῳ γλώττῃ, θεοκτόνων τῷ πλήθει, Θεὸν διε-τράνωσας, τὸν ὑπὸ Μάγων προσκυνοῦμενον.

Ὡς ἐπὶ κρατῆρα, συγκαλεῖται ἡμᾶς ὁ Σπυρίδων λαμπρῷ τῷ κηρύγματι, τιθεὶς ἐστιατόριον τὸν πάνσεπτον ναόν, πληθὺν δὲ τῶν θαυμάτων, ἱερὰν πανδαισίαν· δεῦτε οὖν με-θεξώμεν, τῆς πνευματικῆς ἐστιάσεως.

Θεοτοκίον.

Ὁ εἷς τῆς Τριάδος, ἐν πόλει Δαυὶδ, τὸ οἰκεῖον οἰκτίρας πλαστούργημα. ἐκ τῆς ἀγνῆς νῦν τίκτεται, Παρθένου Μα-ριὰμ, καὶ ἐν φάτνῃ ἀλόγων, πενιχρᾷ παρ' ἀξίαν, ἐκὼν ἀνα-κλίνεται, τῆς ἀλογίας λυτρωσάμενος.

Ὡδὴ ε'. Σπλάγχων Ἰωνᾶν.

Χ εἴλεσι τοῖς σοῖς ἀφθόνως ἐκκέχυται, ἡ χάρις, σοφέ, τοῦ Θεοῦ Πνεύματος· γλώσση γὰρ πυρός, ἐν σταδίῳ φθειγγόμε-νος, Στέφανε, ἐνανθρώπησιν τρανῶς ἐμυσταγωγῆσας, Θεοῦ σάρκα ἀναπλάσαντος, ἐξ αἱμάτων ἀγνῶν τῆς θεόπαιδος.

Ἰουδαϊκῆς, ἐν μέσῳ αἱρέσεως, ὡς ἐωθινὸς ἀστήρ ἀνέτει-λας, συναίδιον, τῷ Πατρὶ δογματίσας καὶ Πνεύματι, τὸν ἐν φάτνῃ σπαργανούμενον τοῖς ῥάκεσι, δόντα ἑαυτὸν ὑπο-γραμμόν, τῆς ὑποποιοῦ ταπεινώσεως.

Ἄδυτος αὐγὴ, χαρίτων τοῦ Πνεύματος, παθὼν σκοτομή-νην ἀπελαύνουσα, ἀνατέταλκας, ἐξ ἐφ' ἧς πιστοὺς καταυγά-ζουσα· διὸ τὸν παραλυσία συνεχόμενον, θεραπείας κατηξίω-σας, τὰς ἐλπίδας εἰς σὲ ἀναθέμενον.

Θεοτοκίον.

Δεῦρο τῶν πιστῶν, λαὸς περιούσιος, τὸν νῦν χρονικῶς ἐνανθρωπήσαντα, καὶ ἐκ τοῦ Πατρὸς, πρὸ αἰῶνων ἀχρόνως ἐκλάμπαντα, δεινῶν ἐν παντοίοις ἱκετεύσωμεν, καὶ γεέννης ἡμᾶς ῥύσασθαι, δυσωποῦσαν ἔχοντα τὴν Πάναγνον.

Κοντάκιον τοῦ Σπυρίδωνος, ἤχος β'.

Τὰ ἄνω ζητῶν.

Τῷ πόθῳ Χριστοῦ, τρωθεῖς, ἱερώτατε, τὸν νοῦν πτερωθεὶς τῇ αἴγλῃ τοῦ Πνεύματος πρακτικῇ θεωρίᾳ, τὴν πράξιν εὖ-ρες, θεόληπτε, θυσιαστήριον Θεῶν γενόμενος, αἰτούμενος πᾶσι θεῶν ἔλλαμψιν.

Ἐτερον τοῦ Στεφάνου, ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Ὁ Δεσπότης χθὲς ἡμῖν, διὰ σαρκὸς ἐπεδήμει, καὶ ὁ δοῦλος σήμερον ἀπὸ σαρκὸς ἐξεδήμει· χθὲς μὲν γάρ, ὁ βασιλεύων σαρκὶ ἐτέχθη, σήμερον δέ, ὁ οἰκέτης λιθοβολεῖται, δι' αὐτὸν καὶ τελειοῦται, ὁ Πρωτομάρτυς καὶ θεῖος Στέφανος.

Ὁ Οἶκος.

Ως ἀστήρ φαεινὸς σήμερον συνεξέλαμψε, τῇ Γεννήσει Χριστοῦ, ὁ Πρωτομάρτυς Στέφανος, ἀστράπτων καὶ φωτίζων τὰ πέρατα ἅπαντα· τῶν Ἰουδαίων μόνος ἡμαύρωσε τὴν πᾶσαν δυσσέβειαν, σοφίαν λόγοις τούτους διελέγξας, ἀπὸ τῶν Γραφῶν διαλεγόμενος· καὶ πείθων τούτους, τὸν γεννηθέντα ἐκ τῆς Παρθένου Ἰησοῦν, Ἰὸν αὐτὸν εἶναι Θεοῦ, κατήσχυνε τούτων τὴν ἀσεβῆ κακουργίαν, ὁ Πρωτομάρτυς καὶ θεῖος Στέφανος.

Συναξάριον.

Τῇ κζ'. τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μνήμη, τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Πρωτομάρτυρος καὶ Ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, ἐνὸς τῶν ἐπτὰ Διακόνων.

Στίχοι.

Λόγων στεφάνοις οἶα τιμίους λίθοις,
στέφω Στέφνον, ὃν προέστεψεν λίθῳ.

Εἰκάδι λαίλεος Στέφνον, μόρος ἐβδόμη εἶλεν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνεῖαν ἐπιτελοῦμεν τοῦ ἐκθέντος παρχλύτου ἐν τῷδε τῷ νῶ τοῦ θυμικουργοῦ Σπυρίδωνος.

Στίχοι.

Ὁ θυμικουργὸς κλὴν τέθηκε Σπυρίδων
τοῦ θυμικουργεῖν οὐκ ἔληξεν εἰτέτι.

Ταῖς αὐτῶν ἀγίαις πρεσβεσίαις, Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ὦδὴ ζ'. Οἱ παῖδες εὐσεβεῖα.

Εν στάσει Ἰουδαίων ἐναθλήσας, τοῦ Σταυρῷ προσπαγέντος τὸ ἀμνησίκακον, ἐνεδείξω, Στέφανε πρωτόαθλε· ἐκτενῶς γὰρ ὑπερηύχου τῶν λεόντων σε, Μὴ στήσης λέγων, αὐτοῖς τὴν ἀμαρτίαν.

Τίς λόγος ἐγκωμίων ἐφικνεῖται, ἀριστείων ἐνθέων τῶν σῶν ἐπάξιος· Πατρὶ γὰρ ἀνάρχῳ ἐπιδέξια, ἐστῶτα τὸν Ἰῖόν, καὶ κατοπτεύοντα, τοὺς σοὺς ἀγῶνας, τεθέασαι, στερρόφρων.

Τῆς θείας χάριτός σου ταῖς ψεκάσιν, ἐκ ναοῦ Ἰψίστου ἡμᾶς καταδρόσισον, ἐν ᾧδαῖς ἀσμάτων σε γεραίροντας, καὶ τῇ δόξῃ σου, Σπυρίδων, ἐπισχίασον, τὴν σὲ τιμῶσαν κεκακωμένην πόλιν.

Θεοτοκίον.

Χειρόγραφον προγόνων διερρήχθη, ἀνθρωποπρεπῶς τοῦ Θεοῦ νηπιάσαντος· χεῖρας ψαλμικῶς, πιστοί, κροτήσωμεν, καὶ εὐσήμεν τῇ φωνῇ ᾧν ἀλαλάζωμεν· Ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς εὐλογητὸς εἶ.

Ὦδὴ ν'. Θαύματος ὑπερφυοῦς.

Γραφῶν τῶν θεοπνεύστων τοῖς λογίοις, κατηργήσω, παμμάκαρ Σπυρίδων, Ἀρείου τὴν δυσσέβειαν, θεοφόρε, θεοστυγοῦς, τὴν παράνοιαν ἐλέγξας ἐν Συνόδῳ λαμπρῶς· διὸ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως, εὐλογεῖτω ἡ κτίσις τὸν Κύριον, καὶ ὑπερυψοῦτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ἡ τῶν μαθητῶν σεπτὴ χοροστασία ἐπιγνοῦσά σε, μάκαρ, δοχεῖον, πίστεως καὶ πνεύματος παναγίου, τῶν ὄρφανῶν, ἀντιλήπτορα δεικνύει, πόθῳ δὲ τοῦ Χριστοῦ, τρωθεὶς ἡγωνίσω τὸ μαρτύριον, Εὐλογεῖτω ἡ κτίσις βοῶν τὸν Κύριον, καὶ ὑπερυψοῦτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Εὐροια ῥητορικῆς ἡττᾶται γλώττης, ἐξυμνεῖν, τὴν πληθὺν ἐπαξίως, τῶν ἐνεργουμένων τῇ σῇ δυνάμει, ἐν τῷ ναῷ, ὑπὲρ ἔννοιαν θαυμάτων, πάνσοφε, ἐκτενῶς· διό σε τὸν οὕτω θαυμαστώσαντα, εὐλογεῖτω ἡ κτίσις πᾶσα τὸν Κύριον, καὶ ὑπερυψούτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον.

Σύγχυσιν οὐδὲ διαίρεσιν ὑπέστης, ἐν σαυτῷ ὑποστήσας τὴν σάρκα ἑτεροουσίων τε φύσεων δύο, τὰς φυσικὰς ιδιότητας, ἐνώσας ὑπὲρ φύσιν, Χριστέ, καθ' ὑπόστασιν ἐν δύο ταῖς θελήσειςιν. Εὐλογεῖτω ἡ κτίσις πᾶσα τὸν Κύριον, καὶ ὑπερυψούτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

ᾠδὴ θ'. Μυστήριον ξένον.

Στρατιαὶ Μαρτύρων, γηθόμεναι ἄγουσιν, ἑορτὴν χαρμόσυνον μνήμῃ τῇ εὐκλεεῖ ἐτησίως, Στεφάνου Πρωτάθλου, τρίβον ὑποδείξαντος ἀθλήσεως, δι' ἧς ἀπὸ γῆς, εἰς Θεοῦ σκηνώματα ἤρθησαν.

Ἐπίβλεψον, Πάτερ, ἰλέω σου ὄμματι, καὶ πρόστηθι τῆς Πόλεως, πρεσβεύων, ἐκτενῶς τῷ Κυρίῳ, πειρασμῶν λυτρωθῆναι· σοῦ γὰρ πρὸς Θεὸν ἡ δέησις, Σπυρίδων σοφέ, ὡς θυμίαμα εὐπρόσδεκτον.

Τοῦ πεπονηκότος, ἐκ πόθου ποιήσατε, μνείαν ἐξαιρούμενοι, πάσης, σωματικῆς ἐπηρείας, καὶ ἀσθέστου γεέννης· ἐπὶ τὴν εἰκόνα τοῦ με πλάσαντος, ἰλύϊ παθῶν κυλινδούμενος ἐμόλυνα.

Θεοτοκίον.

Γλυκασμῶν σταγόνας, νεφέλαι σταλάξατε· ἄστρον γὰρ ἀνέτειλεν, ἄρτι, ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, τὰ ἔθνη λυτρώσον· διὸ οἱ ἐξ ἐθνῶν δωροφορήσωμεν, καρποὺς ἀρετῶν, τῷ δι' ἡμᾶς σάρκα φορέσαντι.

Ἐξκοιτειλάρια.

Γυναῖκες, ἀκουτίσθητε.

Καλάμῳ τῷ τοῦ Πνεύματος, γραφεῖς, θεόφρον Στέφανε, θεοκηρύκων χορεία τῇ ἐπταδεκαρίθμῳ, Χριστοῦ τὴν ἐνανθρωπήσιν, τρανῶς ἐθεολόγησας, τὴν δι' ἡμᾶς, Πρωτάθλε, καὶ τοῖς ἀγῶσι γενναίως, σαυτὸν ἐνέδωκας φέρων.

Ὅμοιον.

Τὸν γνόφον τὸν τῆς χάριτος, εἰσδύς, Σπυρίδων ἅγιε, καὶ συγκραθεῖς ἀπορρήτως, τῇ μυστικῇ φωταυγίᾳ, τοὺς πόθῳ σε γεαίροντας, ταῖς θεαῖς σου ἐλλάμψεσι, καταύγασον, θεσπέσιε, ἀποκαθάρας ἐνθέως, τῆς διανοίας τὴν χάριν.

Θεοτοκίον.

Ἰλήκοις, Πολυέλεε, λαῷ ἀποσκιρτήσαντι, θεαγελάρχου σου ποιμένης, καὶ τοὺς πρηστῆρας ἐνδίκως, θείας ἀγανακτήσεως, καθ' ἑαυτοῦ ἐκκαύσαντι, πρεσβεῖαις δυσωπούμενος, τῆς ἐν σπηλαίῳ καὶ φάτνης, ἀσπόρως σε τετοκυίας.

Εἰς τοὺς Αἰνους, ἰστώμεν Στίχους· δ'.

καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ Προσόμοια· ἦχος· α'.

Τῶν εὐρανίων Ταγμάτων.

Δεῦτε, χριστώνυμος δῆμος, ὕμνον ἐπάξιον, προσοίσωμεν συμφώνως, τῷ σοφῷ Ἱεράρχῃ, καὶ ἁσμασιν, ἐνθέοις πανευχλεῶς, τῶν Μαρτύρων τὸν Πρώταθλον, ἡγλαῖσμένον ταῖς χάρισι τὴν ψυχὴν, γεγηθότες εὐφημήσωμεν.

Τοῦ δυνατοῦ τὴν ῥομφαίαν περιζωσάμενος, στρατῷ ἀντεπεξίης, Ἰουδαίων ὁμόσε, καὶ εὐθαρσῶς, στερρέ, τὰς παρεμβολάς, τῇ ἰσχύϊ τοῦ πνεύματος, περιαιρήσας πορφύραν ἐν ταῖς βαφαῖς, τῶν αἱμάτων σου ἐπέχρωσας.

Ὡς χρυσορρόας τις Νεῖλος, ρεῖθραῖάσεων, πιστοῖς ὑπερεκβλύζων, πολυχεύμονα πᾶσαν, τὴν κτίσιν καταρδεύεις, Σπυρίδων· διὸ, θαυματόβρυτε ἅγιε, ἐπὶ τῆς μνήμης Στεφάνου ὑπερφυῶς, τὸν παράλυτον συνέσφιγξας.

Ὡςπερ οἱ Μάγοι τὰ δῶρα ποδηγετούμενοι, ἐκ παμφαύς ἀστέρος, τῷ ἐκ Παρθένου φύντι, προσήνεγκαν προσφόρως, οὕτω καὶ γὰρ, κλιναιχῶς ἀνατίθηναι, τὰς συντεθείσας ἐκ πόθου ὑμῖν ὡδὰς, ἐξαιτῶν πταισμάτων ἄφεσιν.

Δόξα, ἦχος πλ. α'.

Πρωτομάρτυς Ἀπόστολε καὶ Πρωτοδιάκονε, ἡ πύλη τῶν Μαρτύρων, ἡ δόξα τῶν Δικαίων, τῶν Ἀποστόλων τὸ καύχημα· σὺ οὐρανοὺς ἐθεάσω ἀνεωγμένους ἐν τῷ σταδίῳ ἐστῶς· καὶ τὸν Ἰῶν τοῦ Θεοῦ, ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τοῦ ἀοράτου Πατρός· διὸ ὡς ἄγγελος ἐκλάμπας τῷ προσώπῳ, ἐν χαρᾷ ἀνεκραύγαζες ὑπὲρ τῶν λιθαζόντων· Μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ νῦν αἰτησαι, τοῖς ἐκ πόθου εὐφημοῦσί σε, ἱλασμόν ἁμαρτιῶν, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν, ὁ αὐτός.

Ἀκατάληπτον τὸ τελούμενον ἐν Βηθλεὲμ σήμερον· μυστήριον! ὁ ἀόρατος ὁράται· ὁ ἄσαρκος σαρκοῦται· ὁ Λόγος παχύνεται· καὶ ὁ ὢν γίνεται ὁ Οὐκ ἦν. Παρθένος τίκτει ἐν σπηλαίῳ, βρέφος νέον, τὸν Πλάστην τῆς φύσεως· φάτιν ἐκτυποῦται, εἰς θρόνον ἐπουράνιον· κτήνη ἀπεικάζει, χερσὺ βικὴν παράστασιν. Ποιμένες θαυμάζουσι· Μάγοι δῶρα προσφέρουσιν· Ἄγγελοι ἀνυμνοῦντες λέγουσι· Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἐν ἀνθρώποις γὰρ εὐδόκησεν, ἀναλλοιώτως ὁ Ἑμμανουήλ.

Δοξολογία μεγάλη καὶ Ἀπόλυσις.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν.

Τυπικά, καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τῆς ἑορτῆς ἡ γ'. ὥδῃ, καὶ τῶν ἁγίων ἡ ς'.

Προκείμενον· ἦχος πλ. δ'. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ.

Ὁ ἀπόστολος· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, Στέφανος πλήρης πίστεως ζῆτει τῇ β'. τῆς γ'. ἐβδομάδος τοῦ Πάσχα.

Ἀλληλουῖα· ἦχος α'. Ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ.

Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον ζῆτει τῇ ιγ'. Κυριακῇ τοῦ Ματθαίου.

Κοινωνικόν· Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον.

Τυπικόν.

Ἐὰν τύχη ἡ κζ'. τοῦ Δεκεμβρίου ἐν Κυριακῇ, εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου εἰς τὸ Κύριε, ἐκέκραξα ἰσθῶμεν Στίχους ι'. καὶ ψάλλομεν Ἀναστάσιμα γ'. τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν γ', τοῦ Σπυρίδωνος δύο, καὶ τοῦ Στεφάνου δύο. Δόξα τοῦ Στεφάνου, Καὶ νῦν τῆς Ὀκτωήχου, Εἰσοδος, καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Σπυρίδωνος, εἰς τὸν στίχον τῆς Ὀκτωήχου, Δόξα τοῦ Στεφάνου, Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς, Ἀπολυτίκιον τὸ ἀναστάσιμον, τὸ Εὐαγγελίζου, Ἰωσήφ, ἔπειτα τοῦ Σπυρίδωνος, Δόξα τοῦ Στεφάνου, Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς, τὰ αὐτὰ καὶ εἰς τὸ Θεὸς Κύριος.

Εἰς τὴν α'. στιχολογ. Κάθισμα τὸ ἀναστάσιμον, εἰτα τοῦ Στεφάνου, Δόξα τοῦ Σπυρίδωνος, Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς· εἰς τὴν β'. στιχολ. Κάθισμα τὸ ἀναστάσιμον, εἰτα τοῦ Σπυρίδωνος, Δόξα τοῦ Στεφάνου, Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς. Μετὰ τὸν Ἀμωμον τὰ εὐλογητάρια, εἰτα ἡ Ὑπακοή, καὶ μετ' αὐτὴν ὁ Πολυέλεος, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τούτου ψάλλομεν τὸ Κάθισμα Παρὰλύτου ἰάσεως. Δόξα, Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς, εἰτα οἱ Ἀναβαθμοὶ τῆς Ὀκτωήχου· τὸ Πᾶσα πνοή, Εὐαγγέλιον ἑωθινόν, τὸ Ἀνάστασιν Χριστοῦ. τὸν Ν! Δόξα, Ταῖς τῶν Ἀποστόλων, Καὶ νῦν, Ταῖς τῆς Θεοτόκου. καὶ τὸ ἰδιόμελ. Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς. Οἱ Κκνόνες· ὁ ἀναστάσιμος· ὁ εἰς τῆς ἑορτῆς· τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν, καὶ τῶν ἁγίων· εἰς τὴν γ'. ὥδῃ τὸ ἀναστάσιμον Κοντάκιον καὶ ὁ Οἶκος, εἰτα Κάθισμα τοῦ Στεφάνου, Δόξα τοῦ Σπυρίδωνος, Καὶ νῦν τῆς Κυριακῆς.

Ἀφ' ἑκτῆς ὥδῆς τὸ Κοντάκιον τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν, εἰτα τοῦ Σπυρίδωνος, καὶ μετὰ τοῦτο τοῦ Στεφάνου, καὶ ὁ Οἶκος καὶ τὰ λοιπὰ.

Ἐξαποστειλάρειον τὸ ἀναστάσιμον τῆς Κυριακῆς, τοῦ Στεφάνου, τοῦ Σπυρίδωνος καὶ τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τοὺς Αἰνους· ἰσθῶμεν στίχ. ὁκτὼ καὶ ψάλλομεν ἀναστάσιμα δ'. καὶ τῶν ἁγίων δ'. Δόξα τῆς Κυριακῆς, Καὶ νῦν Ὑπερευλογ.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν· Τὰ τυπικά καὶ οἱ Μυχκρισμοὶ εἰς ιβ'. ἀναστάσιμα δ', τῆς Κυριακῆς δ'. καὶ δ'. τῶν ἁγίων ἡ ζ'. ᾠδὴ.

Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον· πρῶτον τῆς Κυριακῆς, εἶτα τοῦ Στεφάνου, Κοινωνικόν· Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, καὶ εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσονται δίκαιοι.

Ἡ παροῦσα ἀκολουθία ἐπονήθη ἐν Μεσολογγίῳ ὑπὸ Σπυρίδωνος Τρικούπη κατὰ τὸ χιλιοστὸν ὀκτακοσιοττὸν ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ.

